

Kuljetuskaluston hankkiminen teurastamolle. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ oikeuttaa teurastamolautakunnan ylittämään teurastamon määrärahaa Koneiden ja työkalujen hankinta enintään 336 306 mk kuljetuskaluston hankkimiseksi teurastamolle.

Teurastamon määrärahat. Seuraavia teurastamon v:n 1944 määrärahoja päätettiin ²⁾ sallia ylittää alla mainitun verran: Sääntöpalkkaiset virat 26 926: 80 mk, Lämpö 394 658:55 mk, Valaistus 9 295: 70 mk, Vedenkulutus 38 264: 90 mk, Puhtaanapito 115 573: 60 mk, Painatus ja sidonta 8 591: 65 mk, Tarverahat 4 089: 40 mk, Vaatteiden pesu 435: 50 mk, Tapaturmavakuutusmaksut 293: 10 mk, Käyttövoima 80 057: 75 mk ja Rehut ja kuivikkeet 36 667: 60 mk.

Kalasadaman rakennukset. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ hyväksyä yleisten töiden lautakunnan laadittaman piirustuksen kalasatamaan rakennettavaa kalalaatikkosuojaa varten sekä merkitä v:n 1946 talousarvioon 814 000 mk:n suuruisen määrärahan tätä rakennustyötä varten oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään määrärahaa jo kertomusvuonna.

Valtuusto päätti ⁴⁾ hyväksyä n:oilla 1—3 merkityt pääpiirustukset kalasatamaan rakennettavaa suolakalavarastorakennusta varten sekä merkitä v:n 1946 talousarvioon 2 050 000 mk:n suuruisen siirtomäärärahan tarkoitusta varten oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään määrärahaa jo kertomusvuonna.

Elintarvikekeskus

Määrärahat. Seuraavia elintarvikekeskuksen v:n 1944 määrärahoja päätettiin ⁵⁾ sallia ylittää alla mainitun verran: Palkkiot 175 mk, Lämpö 63 762: 35 mk, Valaistus 19 215: 15 mk, Kaluston kunnossapito 41 775: 85 mk, Käyttövarat 366 673: 15 mk ja Korjaukset 17 643: 80 mk.

15. Teknillisiä laitoksia koskevat asiat

Kaasulaitoksen liittymämaksun ja sähkölaitoksen mittarinvuokrien jättäminen perimättä. Kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ että v:iltä 1944 ja 1945 ei peritä kaasulaitoksen liittymämaksuunimiä eikä sähkölaitoksen mittarinvuokria.

Vesijohtolaitos

Määrärahat. Seuraavia vesijohtolaitoksen v:n 1944 määrärahoja päätettiin ⁷⁾ sallia ylittää alla mainitun verran: kassa- ja tiliviraston määrärahaa Palkat 120 000 mk, käyttömäärärahoja Palkat 170 000 mk ja Vedenpuhdistus ja -pumppuaminen 1 330 000 mk sekä yhteisiin sekalaismenoihin sisältyviä määrärahoja Työntekijäin erinäiset edut 150 000 mk, Korot kontokuranttitilitä kaupunginkassasta 600 000 mk, Vakuutusmaksut 140 000 mk ja Kalliinajanlisäyksiä 200 000 mk.

Vesijohtolaitoksen kertomusvuoden yhteisiin sekalaismenoihin sisältyvää määrärahaa Työntekijäin ja viranhaltijain erinäiset edut päätettiin ⁸⁾ sallia ylittää 300 000 mk.

Veden hinnan korottaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ⁹⁾, että valtuuston huhtikuun 29 p:nä 1936 vahvistaman vesijohtolaitoksen taksan mukaan lasketut maksut saadaan v:n 1946 alusta korottaa 80 %:lla sekä että sanotut maksut kaupunkiin liitettävissä esikaupungeissa muutetaan v:n 1946 alusta samoiksi kuin itse kaupungissa. Merkittiin ¹⁰⁾ tiedoksi, että kansanhuoltoministeriö oli lokakuun 9 ja 16 p:nä vahvistanut valtuuston päätöksen muulta paitsi vesijohtoveden hinnan osalta, jota ministeriön päätöksen mukaisesti saatiin korottaa seuraavasti:

0—1 000 m ³	3: 75 mk m ³ :ltä
1 001—2 000 »	3: 60 » »
2 001—4 000 »	3: 40 » »
yli 4 000 »	3: 25 » »

¹⁾ Kvsto 11 p. huhtik. 238 §. — ²⁾ S:n 21 p. maalisk. 201 § ja 2 p. toukok. 299 §. — ³⁾ S:n 21 p. maalisk. 193 §. — ⁴⁾ S:n 2 p. toukok. 294 §. — ⁵⁾ S:n 11 p. huhtik. 245 §. — ⁶⁾ S:n 28 p. helmik. 134 §. — ⁷⁾ S:n 7 p. helmik. 97 §. — ⁸⁾ S:n 10 p. lokak. 604 §. — ⁹⁾ S:n 29 p. elok. 503 §. — ¹⁰⁾ S:n 31 p. lokak. 612 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 171.

Sittemmin valtuusto päätti¹⁾ muuttaa edellä mainittua päätöstään siten, että mainitussa päätöksessä hyväksyttyä taksaa saatiin soveltaa jo kertomusvuoden joulukuun aikana toimitettavasta vesimittarien lukemisesta alkavaan vedenkulutukseen. Kansanhuoltoministeriö vahvisti marraskuun 12 p:nä valtuuston päätöksen²⁾).

Suodatinlaitteiden hankintasopimuksesta johtuneen kurssitappion korvaaminen. Vesijohtolaitoksen ja Yleinen insinööritoimisto oy:n välillä oli joulukuun 1 p:nä 1943 tehty kirjallinen sopimus, jossa mainittu yhtiö oli sitoutunut toimittamaan vesijohtolaitokselle eräitä koneita ja laitteita Vanhankaupungin pikasuodatinlaitokseen. Osan hankittavista laitteista oli Yleinen insinööritoimisto oy:lle toimittanut tanskalainen toiminimi Harvey & Co. V:n 1944 syyskuussa, jolloin tavarain toimitus keskeytyi Tanskassa annetun vientikiellon ynnä poliittisen tilanteen vuoksi, oli vielä osa tavaroista toimittamatta ja niiden sovitusta hinnasta maksamatta 136 170 Tanskan kruunua, ja v:n 1945 heinäkuussa, jolloin toimituksia jälleen ryhdyttiin jatkamaan, oli rahan kurssi muuttunut siten, että yhtiö joutuisi maksamaan Harvey & Co:lle 136 170 Tanskan kruunua paljon kalliimpaan hintaan kuin sopimusta tehtäessä oli voitu olettaa. Tästä johtuen yhtiö esitti, että kaupunki osallistuisi mainitun kurssitappion maksamiseen. Kaupunginhallituksen tultua siihen tulokseen, että kysymystä ei olisi saatettava sopimusehtojen mukaisesti välimiesten ratkaistavaksi, vaikkakin saattaisi olla mahdollista, että kaupunki tällöin vapautettaisiin puheenaolevan tappion suorittamisesta, joka taasen voisi johtaa siihen, että Yleinen insinööritoimisto oy., mikäli se yksinään joutuisi kantamaan kysymyksessä olevat tappiot, ei mahdollisesti pystyisikään täyttämään velvollisuuksiaan tanskalaista alihankkijaa kohtaan vaan saattaisivat toimitukset tämän johdosta keskeytyä, jolloin tarvittavat varusteet jouduttaisiin tilaamaan muualta ehkä paljon kalliimmalla hinnalla mikäli niitä yleensä oli muualta saatavissa, valtuusto päätti³⁾, että v:n 1946 talousarvioon merkitään 750 000 mk:n suuruinen määräraha kaupungin osallistumista varten Yleinen insinööritoimisto oy:n ja vesijohtolaitoksen välillä tehdystä suodatinlaitteiden hankintasopimuksesta yhtiölle johtuneen kurssitappion maksamiseen oikeuttaen teknillisten laitteiden hallituksen käyttämään määrärahaa jo kertomusvuonna.

Uuden pääjohdon rakentaminen Koskelantieltä Mannerheimintien pohjoispäähän. Kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾, että Koskelantieltä Mannerheimintielle lasketaan uusi päävesijohto tunnelissa koko Koskelantien ja Mannerheimintien välisellä matkalla rakennustoimiston piirustuksen mukaisesti, että tämän vesijohdon osatyön suorittamista varten merkitään 20 000 000 mk:n suuruinen määräraha v:n 1946 talousarvioon sekä että teknillisten laitosten hallitus oikeutetaan käyttämään määrärahaa jo kertomusvuonna.

K a a s u l a i t o s

Määrärahat. Seuraavia kaasulaitoksen v:n 1944 määrärahoja päätettiin⁵⁾ sallia ylittää alla mainitun verran: hallintomäärärahaa Palkat 9 018 mk, kassa- ja tiliviraston määrärahoja Palkat 888 196: 20 mk ja Huoneistomenot 10 000 mk, käyttömäärärahoja Palkat 154 925: 45 mk, Kaasunvalmistuksen sivutuotteet 2 110 000 mk sekä Korjaukset ja muut kustannukset 2 080 000 mk, yhteisiin sekalaismenoihin sisältyviä määrärahoja Laitteiden arvon kuoletukset 17 000 mk, Pääoma-arvon korko 29 000 mk, Työntekijäin erinäiset edut 3 850 000 mk, Korot konttokuranttitilistä kaupunginkassassa 1 053 000 mk ja Kalliinajanlisäykset 1 031 000 mk sekä teknillisten laitosten hallituksen käyttövaroja 453 119: 80 mk.

Kertomusvuoden talousarvion pääluokan Teknilliset laitokset lukuun Kaasulaitos sisältyvää jakelumäärärahaa Poistot ja palautukset päätettiin⁶⁾ sallia ylittää 3 116: 65 mk ja samaan lukuun sisältyvää yhteisten sekalaismenojen määrärahaa Vakuutusmaksut 45 882: 30 mk sekä pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Kaasulaitos sisältyvää määrärahaa 3 kpl turpeenhiiltouunia 1 779 684: 70 mk.

Kaupunginvaltuusto päätti⁷⁾, että kertomusvuoden talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Kaasulaitos sisältyvät määrarahat Kaasu-uunien hiilen- ja koksinkuljetuslaitteet sekä 7 kpl turpeenhiiltouunia muutetaan siirtomäärärahoiksi.

¹⁾ Kvsto 10 p. lokak. 595 §. — ²⁾ S:n 19 p. jouluk. 736 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 171. — ³⁾ Kvsto 10 p. lokak. 594 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 17. — ⁴⁾ Kvsto 29 p. elok. 506 §. — ⁵⁾ S:n 28 p. helmik. 145 § ja 21 p. maalisk. 202 §. — ⁶⁾ S:n 27 p. kesäk. 449 §. — ⁷⁾ S:n 31 p. lokak. 653 §.

Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾, että v:n 1939 talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Kaasulaitos sisältyvän Koxinmurskauslaite kuljetuslaitteineen ja säiliöineen nimisen siirtomäärärahan jäännös, 100 886: 30 mk, sekä v:n 1941 talousarvion samaan pääluokkaan ja lukuun sisältyvän Ammoniakinpesulaite nimisen siirtomäärärahan jäännös, 517 368: 40 mk, saatiin siirtää kertomusvuonna käytettäväksi.

V:n 1946 talousarvioon päätettiin ²⁾ merkitä 4 400 000 mk:n suuruinen lisämääräraha 7 turpeenhiiltouunin rakentamista varten kaasulaitokselle ja oikeuttaa teknillisten laitosten hallitus käyttämään määrärahaa jo kertomusvuonna.

Kaasunkulutuksen supistaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ täydentää syyskuun 20 p:nä 1944 tekemänsä, kaasunsäännöstelyä koskevaa päätöstään ⁴⁾ seuraavalla lisäyksellä: Säälittävissä tapauksissa on kaupunginhallituksella oikeus myöntää helpotuksia talouskaasun kuluttajien ehkäisyhintoihin ja sulkupäivien lukumäärään nähden.

Kaasun hinnan korottaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ korottaa kaasun hinnan ja määräsi, että uusi hinta otetaan käyttäntöön rahakkeisiin nähden heti sen jälkeen kun valtuusto on tehnyt asiasta päätöksen ja laskumittareihin nähden veolitettaessa sitä kaasua, joka tulee kulutettavaksi sen mittarinlukemisen jälkeen, joka lähinnä seuraa valtuuston päätöstä. Kansanhuoltoministeriön ilmoitus yllä mainitun päätöksen hyväksymisestä merkittiin ⁶⁾ tiedoksi.

Teknillisten laitosten hallituksen sittemmin laadittua uuden kaasutariffin ja kansanhuoltoministeriön ilmoitettua hyväksyvänsä sen kaupunginhallitus oli oikeuttanut kaasulaitoksen korottamaan kaasurahakkeiden hinnan kertomusvuoden syyskuun 15 p:stä alkaen 15 mk:ksi kappaleelta. Hyväksyen kaupunginhallituksen toimenpiteen ⁷⁾ valtuusto päätti ⁸⁾ hyväksyä uuden kaasutariffin kokonaisuudessaan.

S ä h k ö l a i t o s

Virat. Sähkölaitoksen toimitusjohtajalle R. E. Brummerille myönnettiin ⁹⁾ sairauslomaa v:n 1944 joulukuun 13 p:stä v:n 1945 huhtikuun 13 p:ään oikeuksin nauttia 2/3 peruspalkastaan kalliinajanlisäyksineen sekä ikäkorotuksensa lyhentämättöminä. Johtaja Brummerin helmikuun 8 p:nä tapahtuneen kuoleman johdosta avoimeksi tullutta toimitusjohtajanvirkaa hoitamaan määrättiin ¹⁰⁾ helmikuun 9 p:stä lukien toistaiseksi ja kunnes virkaan valittava ryhtyi sitä hoitamaan apulaisjohtaja R. F. W. Lindbohm oman virkansa ohella.

Haettavaksi julistettuun sähkölaitoksen toimitusjohtajan virkaan valittiin ¹¹⁾ sittemmin insinööri U. N. Rytönen.

Sähkölaitoksen Töölön aseman asemamestarille H. Arvilalle, joka huonontuneen kuolonsa vuoksi oli suunniteltu siirrettäväksi mittarintarkastajanvirkaan päätettiin ¹²⁾ sallia edelleen suorittaa asemamestarinvirkaan kuuluvat palkkaedut hänen siirtyessään hoitamaan mittarintarkastajan virkaa.

Sähkölaitoksen väestönsuojan varastotilan laajentaminen. Valtuusto päätti ¹³⁾ v:n 1946 talousarvioon merkitä 190 000 mk:n suuruisen määrärahan sähkölaitoksen maali-varaston ja maalarinhuoneen rakentamista varten teknillisten laitosten kalliosuojan yhteyteen oikeuttaen teknillisten laitosten hallituksen käyttämään määrärahaa jo kertomusvuonna.

Määrärahat. Seuraavia sähkölaitoksen v:n 1944 määrärahoja päätettiin ¹⁴⁾ sallia ylittää alla mainitun verran: hallintomäärärahoja Palkat 1 782: 40 mk ja Tarverahat 27 096: 30 mk, yhteisiin sekalaismenoihin sisältyviä määrärahoja Osuus kaupungin suorittamiin eläkkeisiin 359 294 mk, Laitteiden arvon kuolelutukset 44 103: 20 mk, Pääoma-arvon korko 65 436: 65 mk ja Työntekijäin erinäiset edut 145 582: 10 mk, höyryntuotantomäärärahaa Hiiliä kaasulaitoksen ja katurakennusosaston putkivalimon höyryntarpeeseen 1 614 253: 70 mk ja käyttövaroihin sisältyvää määrärahaa Teknillisten laitosten hallituksen käytettäväksi 5 426 707: 40 mk.

¹⁾ Kvsto 28 p. helmik. 148 §. — ²⁾ S:n 29 p. elok. 508 §. — ³⁾ S:n 7 p. helmik. 79 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 16. — ⁴⁾ Ks. v:n 1944 kert. s. 56. — ⁵⁾ Kvsto 13 p. kesäk. 408 § ja 27 p. kesäk. 457 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 135. — ⁶⁾ Kvsto 29 p. elok. 466 §. — ⁷⁾ Ks. tämän kert. I osan s. 284. — ⁸⁾ Kvsto 27 p. marrask. 699 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 230. — ⁹⁾ Kvsto 7 p. helmik. 56 §. — ¹⁰⁾ S:n 21 p. maalisk. 165 §. — ¹¹⁾ S:n 2 p. toukok. 263 §. — ¹²⁾ S:n 27 p. marrask. 684 §. — ¹³⁾ S:n 29 p. elok. 509 §. — ¹⁴⁾ S:n 28 p. helmik. 145 §.

Valtuusto päätti ¹⁾ hyväksyä kaupunginhallituksen toimenpiteen ²⁾, jolla teknillisten laitosten hallitus oli kertomusvuoden aikana oikeutettu käyttämään v:n 1946 talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot luvun Sähkölaitos momentille Johtoverkko ja jakelulaitteet merkittyjä 450 000 mk:n ja 230 000 mk:n suuruisia määrärahoja Maunulan ja Koskelan asuntoalueiden sänköjohtotöitä varten.

Sähkötariffin korottaminen. Kansanhuoltoministeriön ilmoitettua hyväksyvänsä teknillisten laitosten hallituksen laatiman ehdotuksen sähkölaitoksen uudeksi sähkötariffiehdotukseksi marraskuun 7 p:stä lukien kaupunginhallitus oli oikeuttanut sähkölaitoksen marraskuun 16 p:stä alkaen korottamaan sähkөрahakkeiden hinnan 7:50 mk:aan kappaleelta. Hyväksyen kaupunginhallituksen toimenpiteen ³⁾ valtuusto päätti ⁴⁾ hyväksyä teknillisten laitosten hallituksen ehdotuksen sähkövirran uudeksi tariffiksi ja sähkömittarien vuokriksi sekä määrätä, että uusi tariffi otetaan käytäntöön rahakkeisiin nähden marraskuun 16 p:stä alkaen ja muut maksut siitä mittarin lukemisesta, joka alkoi marraskuun 7 p:nä.

Sähkönkulutuksen säännöstely. Jotta sähkölaitoksen kuormituksen pienentäminen, joka oli muodostunut tähdelliseksi sen johdosta, että alueluovutusten seurauksena vähentynyt vesivoimatuotanto ei riittänyt tyydyttämään voimantarvetta, voitaisiin toteuttaa, valtuusto päätti ⁵⁾ sähkönkulutuksen supistamista silmällä pitäen, oikeuttaa sähkölaitoksen kieltämään sähkön käytön huoneiden lämmittämiseen siitä alkaen ja sellaisina vuorokauden aikoina kuin valtion voimapäällikkö katsoi tämän välttämättömäksi.

Koska kuitenkin sähkölaitoksen sähkönsäännöstelytoimiston toimittamat tarkastukset osoittivat, että useat virrankuluttajat eivät olleet noudattaneet edellä mainitussa päätöksessä annettuja ohjeita, kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾, että toistaiseksi vain niihin sähkönkuluttajiin nähden, joiden todetaan rikkovan jo annettuja tai vastedes annettavia sähkön käytön rajoittamista koskevia määräyksiä, ryhdytään sähkönkulutuksen säännöstelyyn ja vahvasti näille kuluttajille eri kulutusryhmiä koskevat vuotuiset normaalikulutuksen peruserät oikeuttaen teknillisten laitosten hallituksen jakamaan edellä mainitut vuotuiset peruserät vuodenaikojen mukaan lukemajaksoja vastaaviin eriin; kuluttajien jakso-osuutta vastaavasta kulutuksesta päätettiin veloittaa normaalitariffin mukaan, mutta sanotun osuuden ylittävästä kulutuksesta sen sijaan 15 mk kilowattitunnilta.

Eräiden sähköstöiden suorittaminen. Valtuusto päätti ⁷⁾ merkitä v:n 1946 talousarvioon 1 200 000 mk:n suuruisen määrärahan virtalajinvaihdon ja jännitteen korotuksen yhteydessä suoritettavia uudistotöitä varten sekä 1 100 000 mk:n suuruisen määrärahan muuntamoiden täydennystä varten oikeuttaen teknillisten laitosten hallituksen käyttämään edellisestä määrärahasta 670 000 mk ja jälkimmäisestä määrärahasta 180 000 mk jo kertomusvuonna.

Valtuusto päätti ⁸⁾ v:n 1946 talousarvioon merkitä yhteensä 5 215 000 mk sähkölaitoksen johtoverkkoa sekä jakelu- ja katuvalaistuslaitteita varten oikeuttaen sähkölaitoksen käyttämään määrärahat jo kertomusvuonna.

Sörnäisten voimalaitos. Valtuusto päätti ⁹⁾ merkitä v:n 1946 talousarvioon 4 000 000 mk:n suuruisen määrärahan Sörnäisten voimalaitoksen puunpolttomahdollisuuksien lisäämiseksi vastaamaan 20 MW:n turbiinin tehoa oikeuttaen teknillisten laitosten hallituksen käyttämään määrärahan jo kertomusvuonna.

Kampin ala-asema. Valtuusto päätti ¹⁰⁾ merkitä v:n 1946 talousarvioon 1 500 000 mk:n suuruisen määrärahan sähkölaitoksen Kampin aseman kojeiston täydennyksiä varten ja sallia käyttää määrärahaa jo kertomusvuonna.

16. Muut asiat

Sibeliuksen 80-vuotispäivän kunnioittaminen. Kunnioittaakseen Helsingin kaupungin osalta säveltäjämestari Jean Sibeliuksen 80-vuotispäivää, kaupunginvaltuusto päätti ¹¹⁾, että XIV kaupunginosassa sijaitsevalle Kesä-, Kammion-, Topeliuksen-, Humaliston-

¹⁾ Kvsto 19 p. jouluk. 767 §. — ²⁾ Ks. tämän kert. I osan s. 290. — ³⁾ S:n s. 288. — ⁴⁾ Kvsto 27 p. marrask. 700 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 267. — ⁵⁾ Kvsto 10 p. lokak. 605 §. — ⁶⁾ S:n 19 p. jouluk. 761 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 271. — ⁷⁾ Kvsto 27 p. marrask. 703 §. — ⁸⁾ S:n 21 p. maalisk. 187 §. — ⁹⁾ S:n 7 p. helmik. 81 §. — ¹⁰⁾ S:n 21 p. maalisk. 186 §. — ¹¹⁾ S:n 27 p. marrask. 680 §.